

שיריה של ציפי שחרור משדרים לא רק בתדר האישי. במתכוון או שלא במתכוון הם נקלטים היטב גם בערוצים אחרים, המשדרים ברמות קיומיות שונות. שירי המסע להודו, או שירים כמו 'מהפכה' ו'חייל בכה ברדיו' אולי מסמנים את הכיוונים הנוספים, שאליהם עשויה שירה זו להגיע בעתיד. ■

יערה בן-דוד

צומחת מתוך פרדוקס וקונפליקט. ואכן, אחד המאפיינים הבולטים כאן הוא המפגש הבו-זמני של הרגשות הסותרים, הצומחים מן הרקע הביוגרפי. אחד מאלה הוא האשליה והתפוגגותה. ואם לדבר על התפתחות בשירים, הרי היא קיימת בעיקר "בהתחזקות כוח הביטוי, בהעזה, בהעמקה, ביכולת".

שהשתיקה והעדר התשוקה מיפים אותן. בהתאם לכך, גם האמת המשוררית של ציפי שחרור נמצאת בקצוות של רגשות סותרים ומוקצנים, מכיוון שאינה גורסת את דרך הביניים ("מדי בוקר אני עוקרת שורשי זעם"). השיר עצמו הוא בעצם מעשה אהבה אינטנסיבי. הביטויים הארספואטיים, המצויים כאן לרוב, בעיקר בשירים החדשים, רוויים ארוטיקה חזקה: "הנה אני מדופדפת כספר / הרטב ת'אצבע ודפדף. / אני סוערת במילים / רוטטת בשורות / נשכבת כמו דימוי / מסללת בעשן / מוזה בלי פילטר / חופנת בקפלי המצאות / ועגבותי חרוזים זה לזה / עוצמה פואטית". בכתיבת השיר היא מעניקה למילים ישות חיה ודינמית, רותמת אותן לצרכיה: "אני רוקחת מילים / ומתפנקת ביניהן / כמו סימני פיסוק". ומהי שירת אמת אם לא "חופן מילים של בשר חם" החצובות מן הקרביים?

במסגרת המאלפת "ציפור הלומה" בסוף הספר בוחנת נורית גוברין את קולה המיוחד של ציפי שחרור על רקע חוויות התשתית של שירת בני דורה, ובכלל זה של שירת הנשים בארץ. בחינת הביוגרפיה של המשוררת מאפשרת להעמיק את הקשב ביצירתה, המושפעת בין היתר גם מחוויות משפחתיות קשות. נבדקים בה עקבות התנ"ך וכן החותם החזק של דליה רביקוביץ ויונה וולך.

מקום נרחב במסה מוקדש למוטיב הציפור, המעוגן בכפל שמותיה של המשוררת. כמה משירי הציפורים החזקים והעשירים ביותר שלה מצויים בקובץ "מרד הציפורים", שבחלקם מזכירים ממש את סרטו של היצ'קוק. באחד מהם ('עורבים') תמונה מרטיטה: "יונה תמה עירומה" מסתבכת בתיל והעורבים, כסמל גברי, קורעים אותה. בחינת גלגוליו של מוטיב הציפור לאורך השנים מביא את החוקרת למסקנה, שהמאמץ להשתחרר ממנו מצליח חלקית בלבד.

בעומדה על מאפייני השירים, מציינת גוברין שהם "שומרים על איזו אי-מובנות בסיסית, ואינם מתפענחים עד תום... מציאות החיים המתוארת בהם היא כל כך קשה, עד שאין אפשרות אלא לעמעם את שהתרחש, לעטוף אותו בצעיפים, ולבטא את הסיטוים על דרך ההסוואה הכבדה". שירה טובה

אברהם זיגמן

בקשה אישית

תפלות שלא נתקבלו
הן מלאכים נכים
שמעו בפתח
ונקשו
לנגי אור מתפוררים
ברוח.

יכלתי

לבצע ערוי טל

באותיות המתות

להקריא

על מלים מקנפות

במרחבים מרהיבים

מתקן ויפי

להמשיך

עלומים ברחובות קריה מקמטת

לחפות

בהינזמה לבנה של חסד, מנקדת

בפרחי רחמים

להיות

שתף במעשה בראשית.

רק תן לי חלון, או תרה

או לפחות תריץ קטן

פתוח.

משהלכתי
שוב לא יכלתי לשוב
שכן
כשחסרתי אותך
חסרתי בכל הליכותי
ואיך אשוב
ואני

מתמצט

כמו ירח.

בצורת

הגשם שנפל

בצת מלוי תפקידו

הניח אחריו

אדמה קיצית, נואשת

מפסקת

תלמים רצים לארץ

מנסים להשיג עננים נסוגים

אדמה בלתי פתורה.

תזכרת לךך

שאת

עדין תיבת לי

את

סוף הספור.